

Asia: VN/36586/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle Suomen ja Yhdysvaltojen välillä tehdyn puolustusyhteistyösopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Huoltovarmuuskeskuksen asiantuntijalausunto Suomen ja Yhdysvaltojen välillä tehdyn puolustusyhteistyösopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Ulkoministeriö on pyytänyt Huoltovarmuuskeskukselta (HVK) lausuntoa hallituksen esitysluonnokseen, joka koskee Suomen ja Yhdysvaltojen välillä tehdyn puolustusyhteistyösopimuksen hyväksymistä ja voimaansaattamista sekä siihen liittyviä lakeja.

Kiitämme mahdollisuudesta lausua aiheesta. Olemme perehtyneet luonnokseen hallituksen esitykseksi sekä sen kohteena olevaan puolustusyhteistyösopimukseen ja esitämme aiheesta seuraavat huoltovarmuuden kannalta merkitykselliset huomiot.

Kansallisten huoltovarmuusjärjestelyjen ja puolustusyhteistyön rajapinnat

Hallituksen esityksessä kuvataan hyvin Suomen ja Yhdysvaltojen välisen puolustusyhteistyösopimuksen (Defence Cooperation Agreement, DCA) roolia maiden kahdenvälisen yhteistyösuhteen mahdollistajana ja liittolaisuussuhteen syventäjänä. HVK pitää tiivistyvää yhteistyösuhdetta Yhdysvaltojen kanssa tervetulleena kehityksenä ja pyrkii tukemaan sitä osaltaan huoltovarmuuteen liittyvän dialogin ja yhteistyöaloitteiden kautta.

Lausunnon varsinaisena kohteena olevalla DCA-sopimuksella sovitaan Yhdysvaltojen oikeudesta päästä Suomen alueelle sekä käyttää sovittuja alueita. Sopimukseen piiriin kuuluvat myös muun muassa puolustusmateriaalin varastointiin liittyvistä asioista. Huoltovarmuudella on suora rajapinta edellä mainittuihin asioihin sen perustehtävän kautta, joka kattaa väestön toimeentulon ja

maan talouselämän lisäksi myös maanpuolustuksen kannalta välttämättömät taloudelliset toiminnot ja niihin liittyvien teknisten järjestelmien turvaamiseen niin poikkeusolojen kuin vakavien häiriötilanteiden varalta. Osana puolustusyhteistyösopimuksen soveltamista on tarpeen muistaa huoltovarmuuden rajapinta aiheeseen sekä ristiin tarkastella maanpuolustusta tukevia, kansallisia huoltovarmuusjärjestelyjä sopimuksessa asetettujen velvoitteiden kanssa.

Maanpuolustusta tukevia huoltovarmuusjärjestelyjä rakennetaan ja kehitetään yhteistyössä puolustushallinnon ja puolustusvoimien kanssa. Yhteistyö on pitkäjänteistä ja laaja-alaista, jota ilmentää muiden muassa HVK:n ja puolustusvoimien strateginen kumppanuus. Kumppanuus ja olemassa oleva yhteistyö tarjoavatkin soveltuvat puitteet DCA-sopimuksen ja huoltovarmuusjärjestelyjen risteymäkohtien tarkastelulle.

Liekkilä Katri
Huoltovarmuuskeskus